

Velmi prísna, málo platná:
metodologické limity politológie

Malová, D. & Baboš, P.

Katedra politológie

9. apríl 2014

Predmet výskumu politológie

- Kategórie: vplyv, moc, autorita, - synonymá, ktoré vyjadrujú schopnosť človeka pôsobiť na iných v želanom smere, treba medzi nimi odlišovať (R. Dahl)
- Najvšeobecnejší „vplyv“, $X \rightarrow Y$, kde \rightarrow znamená tie vzťahy, ktoré skúmame
- „Moc“ špecifický typ vplyvu s použitím hrozby, alebo priamej sily
- „Autorita“ - uznaný vplyv

Empiricko-teoretická veda

- Politológia sa vyrovnáva s tým, že vzhľadom na charakter jednotiek analýzy (napr. ľudia, štáty, komunity) nie je možné využívať experimenty ako v prírodných vedách
 - len v súčasnosti a výnimočne aj v politológii (napr. voličské správanie, pokusné voľby, FRA)
 - avšak v princípe nemožnosť manipulácie premenných
 - napr. ťažko zmením volebný systém UK, aby som pozoroval vplyv na zastúpenie žien, keďže modelovať môžem len na základe minulých výsledkov, tie však nie sú stále
- Komparácia namiesto experimentov
 - jednotka analýza v konkrétnom výskumnom dizajne potom určuje špecifickú metódu
 - aj štatistické metódy (regresia) sú len typom porovnania (vysoko štandardizovaného, ale len porovnania)

Metodológia politológie (postup)

- Určená cieľom, formulovaná výsk. otázkou
 - explorácia, deskripcia, explanácia
- **Konceptualizácia**
 - vychádza (na konci dopĺňa) z teórie
- **Operacionalizácia**
- **Hypotézy**
- **Zber údajov**
- **Empirické testovanie / vyhodnotenie**
- **Vysvetlenie (explanácia)**
- **Interpretácia (= zovšeobecnenie ?)**

Príklad

- VO: Vysvetľujú štruktúrne faktory podporu politickým stranám na Slovensku?
- problém, ktorý sa vysvetľuje 2 prístupmi, školami, individuálne a kontextuálne faktory (mikro a makro údaje)
- štyri základné štr. faktory konceptualizované
 - socio-ekonomický, religiozita, etnicita, urbánny charakter
 - vychádza z klasickej teórie spoločenských štiepení, po sade testovaní upravené
- operacionalizácia:
 - percent. podiel ľudí v okrese, ktorí (nezamestnaní, katolíci, Maďari, žijú v okr. meste)
- zber údajov (ŠÚ SR)
- empirické testovanie / vyhodnotenie
 - vysvetlenie zistení - ktorý faktor nakoľko ovplyvňuje podporu strane
- interpretácia
 - vzťah zistení a teórie, ako ju dopĺňajú, negujú, atď.
- zovšeobecnenie ?

Klíčový problém: jednotka analýzy

- typ poznania, ktorý dosiahneme, závisí, je limitovaný jednotkami analýzy
 - nestále, menia sa v závislosti od zmeny prostredia
 - neurčité, nevieme presne odmerať, definované veľkým (až nekonečným) počtom znakov

Záver

- Politológia používa analytické metódy
- Má relatívne striktný metodologický postup: Tvrdíme, že ak výskum má rovnakú konceptualizáciu a operacionalizáciu, ktoré určujú zber dát a testovanie, tak výsledky musia byť rovnaké
- Problémom je typ poznania, ktorý má limitovanú platnosť v závislosti od
 - objektu poznania (jednotky analýzy)
 - subjektu poznania (ktorý robí kľúčové rozhodnutia)
- A teda: napriek relatívne presným a striktným postupom (zabezpečujú replikovateľnosť)
- veľmi nízka zovšeobecniteľnosť
 - v priestore aj čase
 - s tým súvisiaca nízka predikčná sila